

**UCHWAŁA NR 82/XI/25
RADY POWIATU OTWOCKIEGO**

z dnia 30 stycznia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej
w Powiecie Otwockim na lata 2025-2027”**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 107) w związku z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Otwockim na lata 2025-2027”, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

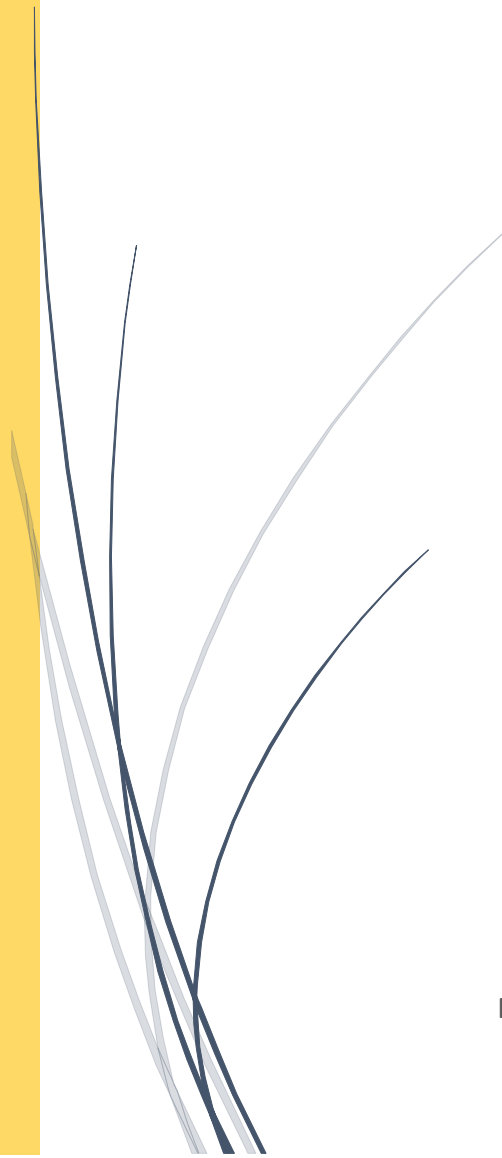
§ 3. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej oraz wywieszenie na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Otwocku.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Grażyna Kilbach

**POWIATOWY
PROGRAM
ROZWOJU
PIECZY
ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE
OTWOCKIM
NA LATA
2025-2027**

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W OTWOCKU

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	2
ZADANIA POWIATU Z ZAKRESU PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	3
RODZINNA I INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA.....	5
ANALIZA PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE OTWOCKIM W LATACH 2021-2023.....	8
USAMODZIELNIENI WYCHOWANKOWIE PIECZY ZASTĘPCZEJ	20
WSPARCIE SPECJALISTYCZNE PIECZY ZASTĘPCZEJ	21
ŚRODKI FINANSOWE W PIECZY ZASTĘPCZEJ	23
WNIOSKI Z ANALIZY	23
ANALIZA SWOT	25
CEL I ZADANIA PROGRAMU NA LATA 2025-2027	27
ADRESACI PROGRAMU	39
ZAMIERZONE EFEKTY	39
LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH	39
MONITORING I EWOLUCJA	40

WSTĘP

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Otwockim na lata 2025–2027 opracowano w związku z art. 180 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2024 r. poz. 177 z późn. zm.), zgodnie z którym do zadań własnych powiatu należy między innymi „opracowanie i realizacja 3-letnich programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz limit rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy, uwzględniający założenia wynikające z planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, konieczności zapewniania dzieciom z terenu powiatu rodzinnej pieczy zastępczej oraz ograniczenie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej”.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (zwana dalej „ustawą”) wskazuje, że zadania powiatu powinny być skoncentrowane przede wszystkim na: zapewnieniu dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, w zawodowych rodzinach zastępczych, w rodzinnych domach dziecka lub w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, przy czym preferowane są rodzinne formy pieczy zastępczej, które stanowią lepsze środowisko wychowawcze niż formy instytucjonalne, tworzeniu warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych, ograniczanie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz udzielaniu wsparcia dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej.

Zatem celem niniejszego programu jest: promocja idei rodzinnej pieczy zastępczej, pozyskiwanie kandydatów na rodzinę zastępczą, rozbudowanie i wspieranie istniejącego systemu rodzinnej pieczy zastępczej, zapewnienie dzieciom pozbawionym opieki rodzicielskiej pieczy zastępczej i profesjonalnej pomocy, wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, standaryzacja i usług w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej, działania na rzecz rodziców dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej mające na celu powrót pod ich opiekę, podnoszenie jakości świadczonych usług w zakresie pieczy zastępczej oraz profesjonalizacja kadry pieczy zastępczej.

Pieczka zastępcza z założenia ma być stanem okresowym do czasu wyeliminowania dysfunkcji rodziny biologicznej umożliwiających powrót dziecka do środowiska rodzinnego. Wspieranie rodzin biologicznych jest zadaniem gmin, dlatego wspólna koordynacja zadań w pracy z rodzicami dzieci przebywających w pieczy zastępczej jest bardzo istotna.

Program został opracowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku na podstawie własnych danych oraz aktualnych potrzeb w szczególności związanych z napływem dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej.

ZADANIA POWIATU Z ZAKRESU PIELCZY ZASTĘPCZEJ

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dokładnie określa zadania własne powiatu z zakresu pieczy zastępczej, które obejmują:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz limit rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy, uwzględniający założenia wynikające z planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, konieczność zapewnienia dzieciom z terenu powiatu rodzinnej pieczy zastępczej oraz ograniczanie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 2) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, w rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- 3) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne przez wspieranie procesu usamodzielnienia,
- 4) tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych,
- 5) prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym,
- 6) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego,
- 7) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej w szczególności poprzez tworzenie warunków do powstawania grup wsparcia i specjalistycznego poradnictwa,
- 8) wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- 9) zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich,
- 10) wprowadzanie danych do rejestru pieczy zastępczej, ich aktualizacja i usuwanie,
- 11) kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej albo centrum usług społecznych dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka,
- 12) finansowanie:
 - a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
 - b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-wychowawcze,

- 13) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinny dom dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego,
- 14) sporządzanie zgodnie ze wzorem udostępnionym drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywania ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
- 15) przekazywanie do biura informacji gospodarczej, informacji o powstaniu zaległości z tytułu nieponoszenia przez rodziców biologicznych opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej starosta wykonuje za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz Organizatorów Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

RODZINNA I INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyraźnie wskazuje, że priorytetem jest utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku, a więc w rodzinie. Natomiast piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania dziecka przez ich rodziców.

Zadaniem pieczy zastępczej jest:

- 1) zapewnić pracę z rodziną umożliwiającą dziecku powrót do rodziny biologicznej, a gdy jest to niemożliwe, to dążenie do przysposobienia dziecka albo zapewnienie opieki i wychowanie w środowisku zastępczym, gdy zasadne jest odstąpienie od adopcji,
- 2) przygotować dziecko do:
 - a) godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
 - b) pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
 - c) nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami w celu łagodzenia skutków doświadczenia straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych,
- 3) zaspokajać potrzeby emocjonalne dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturowo-rekreacyjnych.

System pieczy zastępczej tworzą rodzinne i instytucjonalne formy opieki nad dziećmi. Przyjmują one dzieci, dla których dom i rodzina nie jest bezpiecznym miejscem, których rodzice z różnych powodów nie potrafią, nie chcą lub nie mogą właściwie zaopiekować się dzieckiem.

Pieczka zastępcza sprawowana w formach rodzinnych ma przyznany zdecydowany wysoki priorytet jako właściwy dla prawidłowego i harmonijnego rozwoju dziecka.

Rodzinną pieczę zastępczą ustawodawca podzielił według poniższego schematu:

Wykres 1. Schemat rodzinnej pieczy zastępczej.

Rodzinę zastępczą każdego typu mogą tworzyć małżonkowie lub osoby niepozostające w związku małżeńskim.

Funkcję rodziny zastępczej bez względu na jej typ można powierzyć osobom, które:

- 1) dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej,
- 2) nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest im ograniczona ani zawieszona,
- 3) wypełniają obowiązek alimentacyjny w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego,
- 4) nie mają ograniczonej zdolności do czynności prawnych,
- 5) są zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co zostało potwierdzone:
 - a) zaświadczeniem lekarskim o stanie zdrowia wystawionym przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej,
 - b) opinią o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej wystawioną przez psychologa, który posiada co najmniej wykształcenie wyższe magisterskie na kierunku psychologia oraz dwuletnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym,
- 6) przebywają na terytorium Rzeczypospolitej, a w przypadku cudzoziemców ich pobyt jest legalny,
- 7) zapewniają odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiające dziecku zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb, w tym:
 - a) rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego,
 - b) właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań,
 - c) wypoczynku i organizacji czasu wolnego,
- 8) nie figurują w bazie danych Rejestru Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.

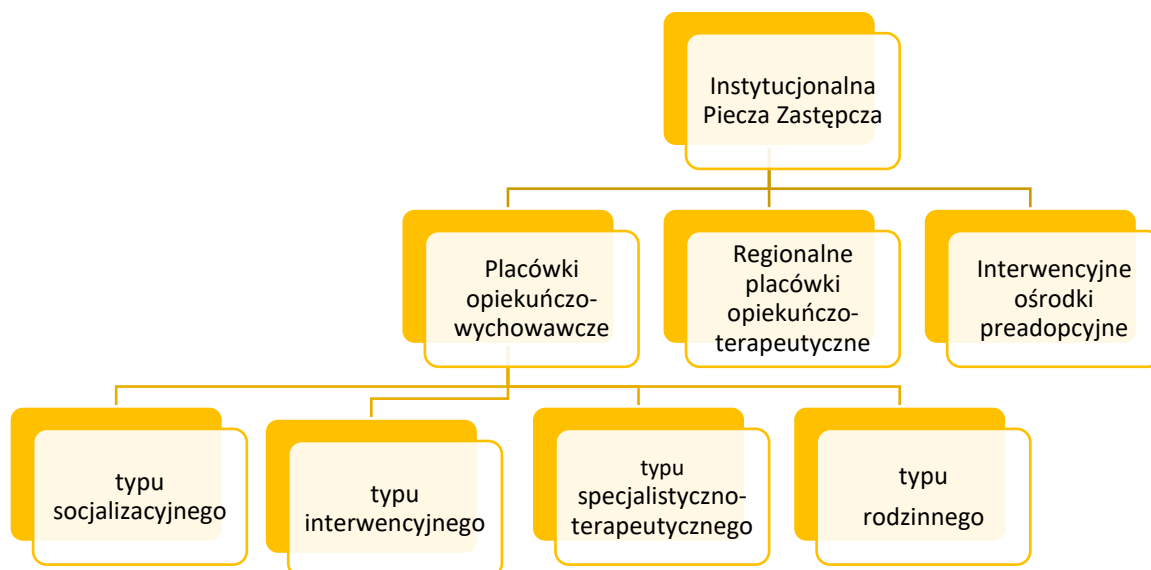
Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej lub zawodowej bądź prowadzenia rodzinnego domu dziecka dodatkowo nie mogą być skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo, a w przypadku rodzin zastępczych niezawodowych co najmniej jedna osoba tworząca tę rodzinę musi posiadać stałe źródło dochodów.

Ustawodawca wskazał katalog podstawowych zadań rodziny zastępczej, do których należy:

- 1) zapewnienie dziecku całodobowej opieki i wychowania poprzez traktowanie go w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej,
- 2) zapewnienie dostępu do przysługujących świadczeń zdrowotnych,
- 3) zapewnienie kształcenia, wyrównywania braków rozwojowych i szkolnych,
- 4) zapewnienie rozwoju uzdolnień i zainteresowań,
- 5) zaspokajanie potrzeb emocjonalnych, bytowych rozwojowych społecznych oraz religijnych,
- 6) zapewnienie ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka,
- 7) umożliwianie kontaktu z rodzicami i innymi bliskimi osobami, chyba że sąd postanowił inaczej,

- 8) współpraca z ośrodkiem adopcyjnym, koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej.

Z kolei instytucjonalną pieczę zastępczą ustawodawca podzielił według poniższego schematu:

Wykres 2. Schemat instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Do zadań placówki opiekuńczo-wychowawczych należy:

- 1) zapewnienie dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokajanie jego niezbędnych potrzeb w szczególności potrzeb emocjonalnych, rozwojowy, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych,
- 2) realizacja przygotowanego we współpracy z asystentem rodziny planu pomocy dziecku,
- 3) umożliwienie kontaktu dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej,
- 4) podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny,
- 5) zapewnienie dziecku dostępu do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych,
- 6) objęcie dziecka działaniami terapeutycznymi,
- 7) zapewnienie korzystania z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

W regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej są umieszczane dzieci wymagające szczególnej opieki, które ze względu na stan zdrowia wymagający stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej.

W interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym umieszcza się dzieci, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej.

Pieczka zastępcza zarówno rodzinna jak i instytucjonalna nie może być rozwiązaniem ostatecznym, tylko przede wszystkim tymczasowym tj. do czasu unormowania sytuacji rodzinnej i prawnej dziecka.

ANALIZA PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE OTWOCKIM W LATACH 2021-2023

Organizatorem pieczy zastępczej w powiecie otwockim jest wyznaczona przez Starostę Otwockiego Zarządzeniem nr 1 z dnia 2 stycznia 2012 r. jednostka organizacyjna powiatu tj. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku.

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

- 1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- 2) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej,
- 3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- 4) zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka,
- 5) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego,
- 6) wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego,
- 7) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby,
- 8) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych,
- 9) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy,
- 10) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, centrum usług społecznych, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, leczniczymi, a także kościołami, z organizacjami społecznymi i związkami wyznaniowymi,
- 11) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- 12) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego,
- 13) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej,
- 14) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej

oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę,

- 15) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- 16) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego,
- 17) zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji,
- 18) przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy,
- 19) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- 20) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku,
- 21) wprowadzanie danych do rejestru tworzonego przez ministra właściwego ds. rodziny ich aktualizacja i usuwanie.

Rodziny zastępczą i rodzinny dom dziecka obejmuje się na ich wniosek opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, którego wyznacza organizator rodzinnej pieczy zastępczej. Pod jego opieką łącznie nie może być więcej niż 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka.

Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

- 1) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej,
- 2) przygotowanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku, gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku,
- 3) pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu,
- 4) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej,
- 5) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- 6) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej,
- 7) przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

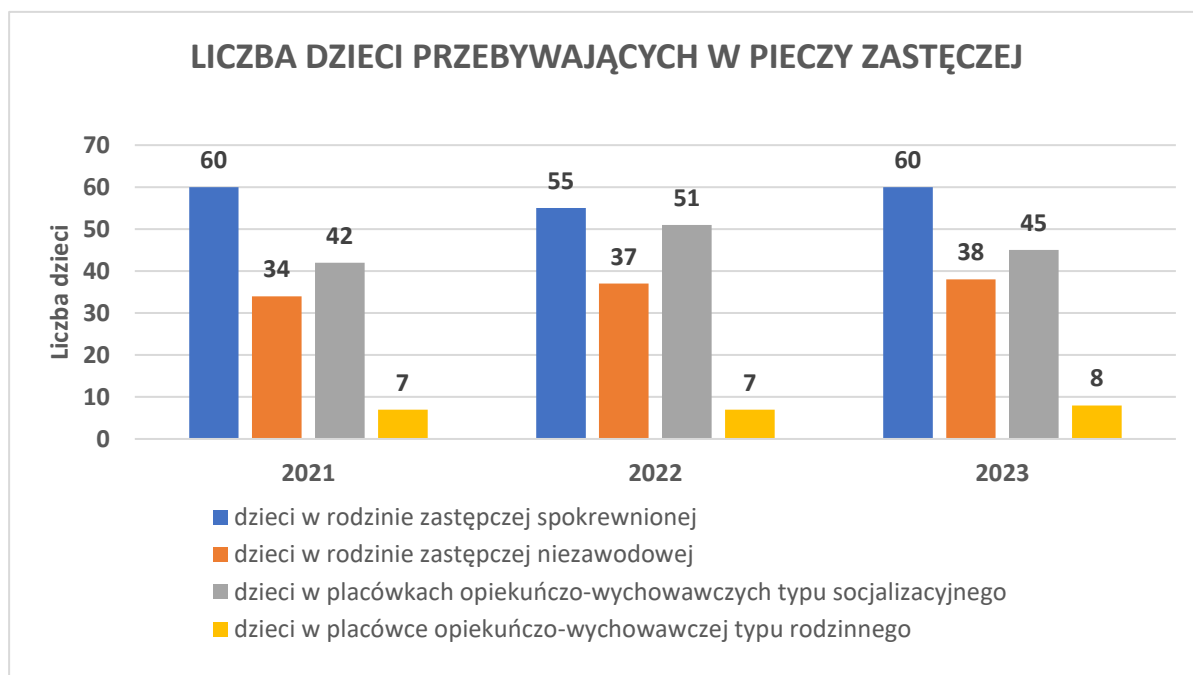
Na terenie powiatu otwockiego piecza zastępcza sprawowana jest w formie rodzinnej – rodziny zastępcze z podziałem na rodziny zastępcze spokrewnione i rodziny zastępcze niezawodowe oraz instytucjonalnej – placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego i placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego.

Uchwałą nr 241/XXXIII/21 Rady Powiatu Otwockiego z dnia 25 marca 2021 r. przekształcono funkcjonujące placówki opiekuńczo-wychowawcze Domy dla Dzieci w Otwocku przy ul. Komunardów 10, tworząc 3 odrębne jednostki pod nazwą: Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Dom dla Dzieci nr 1 w Otwocku z siedzibą przy ul. Prądzyńskiego 1, Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Dom dla Dzieci nr 2 w Otwocku z siedzibą przy ul. Ujejskiego 14 oraz Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Dom dla Dzieci nr 3 w Otwocku z siedzibą przy ul. Cieszyńskiej 9. Poszczególne placówki zarejestrowane są na przyjęcie 14 dzieci. Placówką opiekuńczo-wychowawczą typu rodzinnego jest Rodzinny Dom Dziecka w Podbieli zarejestrowany na przyjęcie 8 dzieci.

Dodatkowo należy wskazać, że mimo podejmowanych starań na terenie powiatu otwockiego nie jest zawarta umowa na pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej oraz na prowadzenie rodzinnego domu dziecka.

Poniżej przedstawione zostaną informacje dotyczące funkcjonowania pieczy zastępczej na terenie powiatu otwockiego w latach 2021-2023. Należy wyjaśnić, że w przedstawionych analizach, funkcjonujące 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze i placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego w większości poddawane będą łącznemu raportowaniu pod nazwą „placówki opiekuńczo-wychowawcze”.

W latach 2021-2023 liczba dzieci przebywających w poszczególnych formach pieczy zastępczej na terenie powiatu otwockiego przedstawiała się następująco:

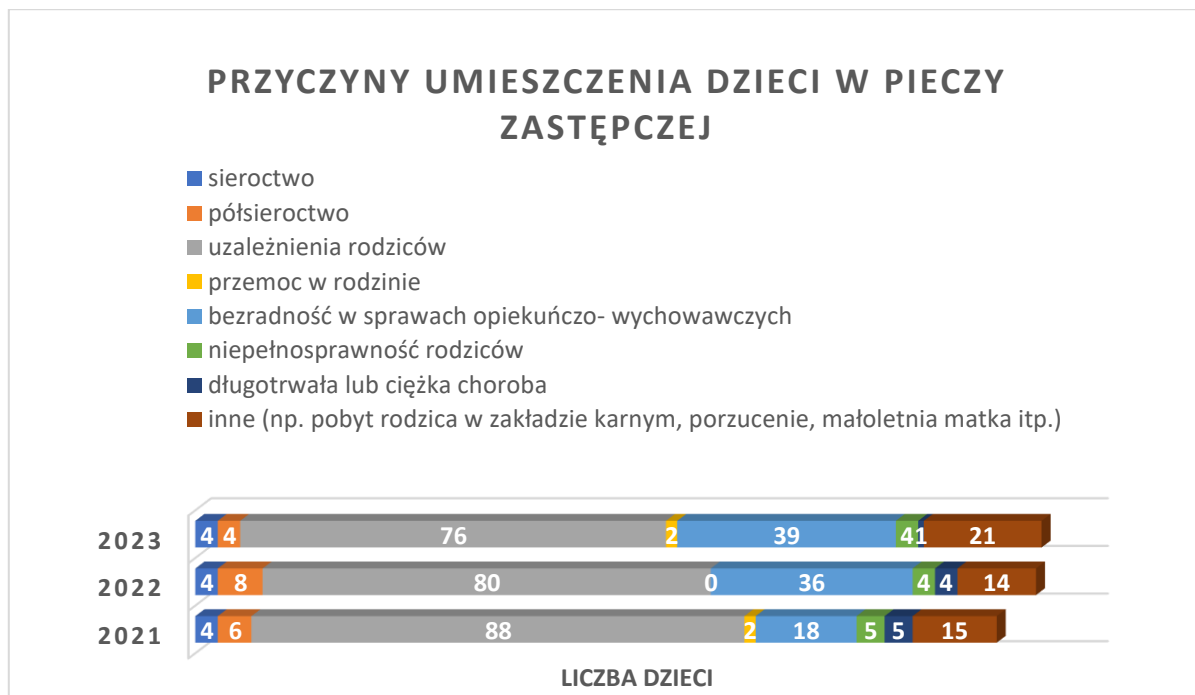
Wykres 1. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej (stan na 31 grudnia danego roku).

Z powyższego zestawienia wynika, że liczba dzieci w poszczególnych formach pieczy zastępczej na terenie powiatu otwockiego utrzymywała się na podobnym poziomie. W 2022 r.

widoczny jest wzrost ilości dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego z kolei nastąpił spadek dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych. Poza tym w niewielkim stopniu z roku na rok wzrosła liczba dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych.

Najczęstszą przyczyną umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej jest uzależnienie rodziców (alkohol, narkotyki) i co za tym idzie ich niewydolność opiekuńczo-wychowawcza.

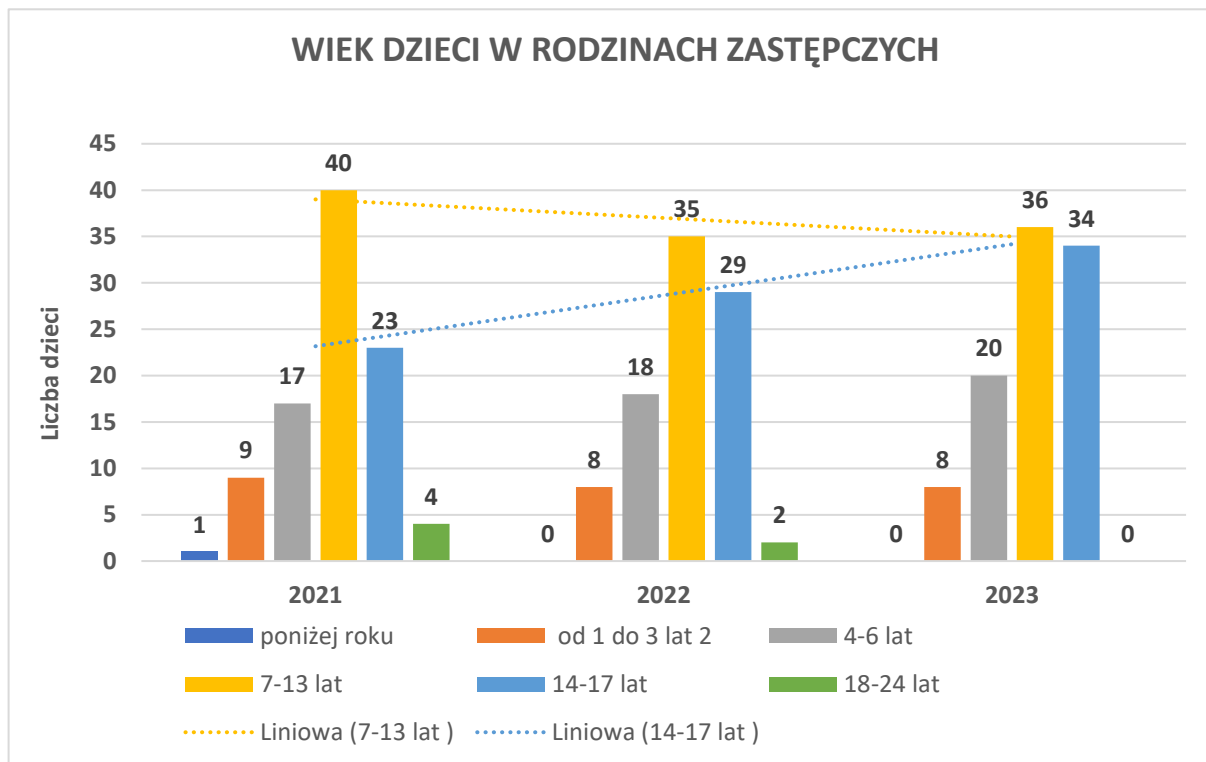
Poniższy wykres przedstawia przyczyny umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

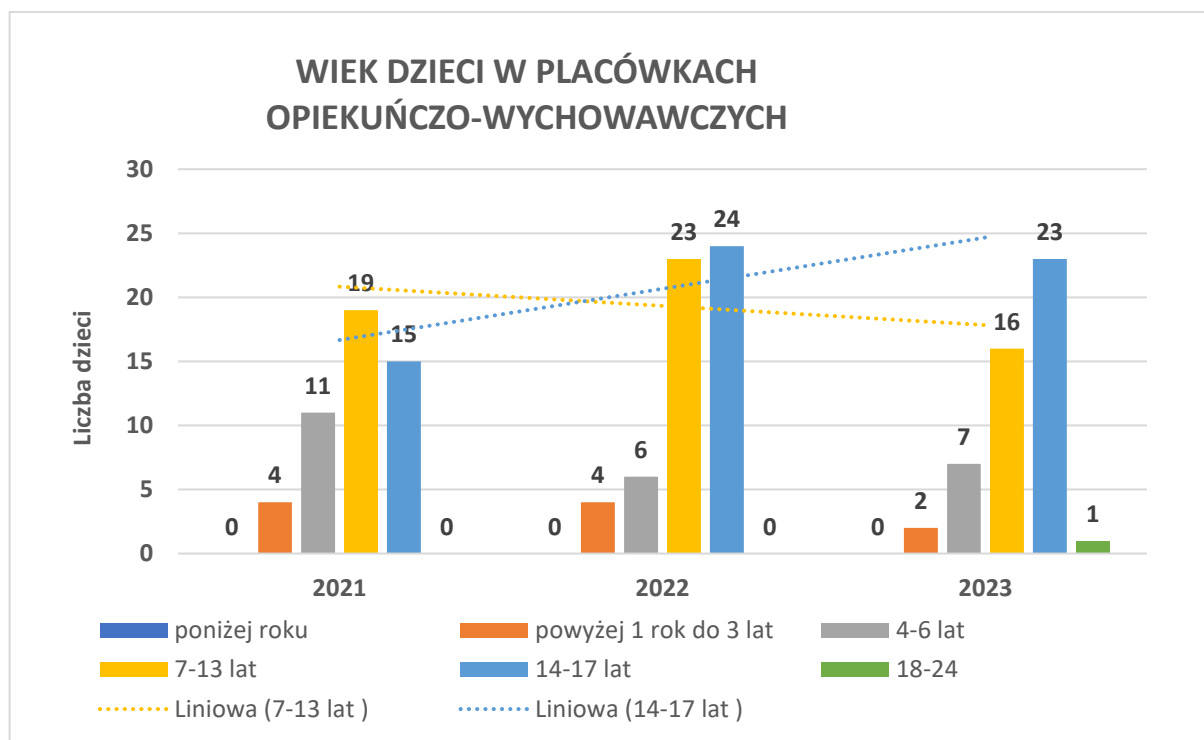
Wykres 2. Przyczyny umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej (stan na 31 grudnia danego roku).

Istotną informacją dla budowania sprawnego systemu wsparcia pieczy zastępczej jest wiek dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Poniższe wykresy przedstawiają wiek dzieci przebywających w pieczy zastępczej z podziałem na rodzinną pieczę zastępczą i placówki opiekuńczo-wychowawcze.

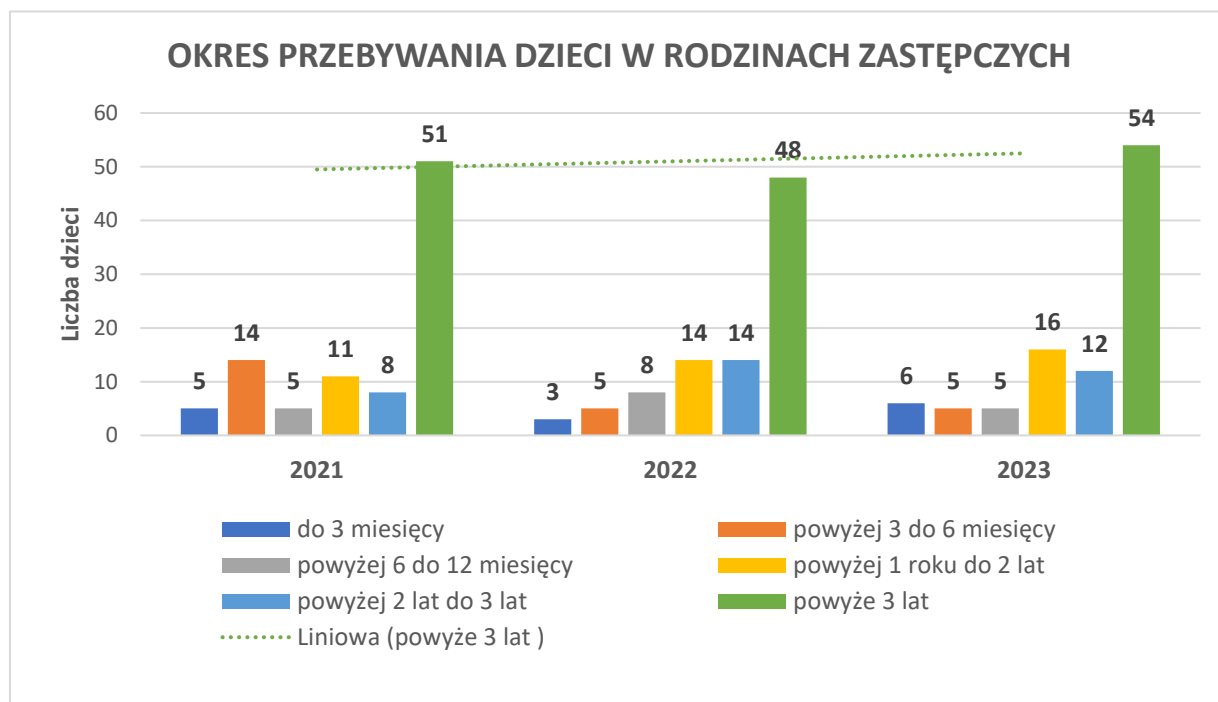
Wykres 3.1. Wiek dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej (stan na 31 grudnia danego roku).

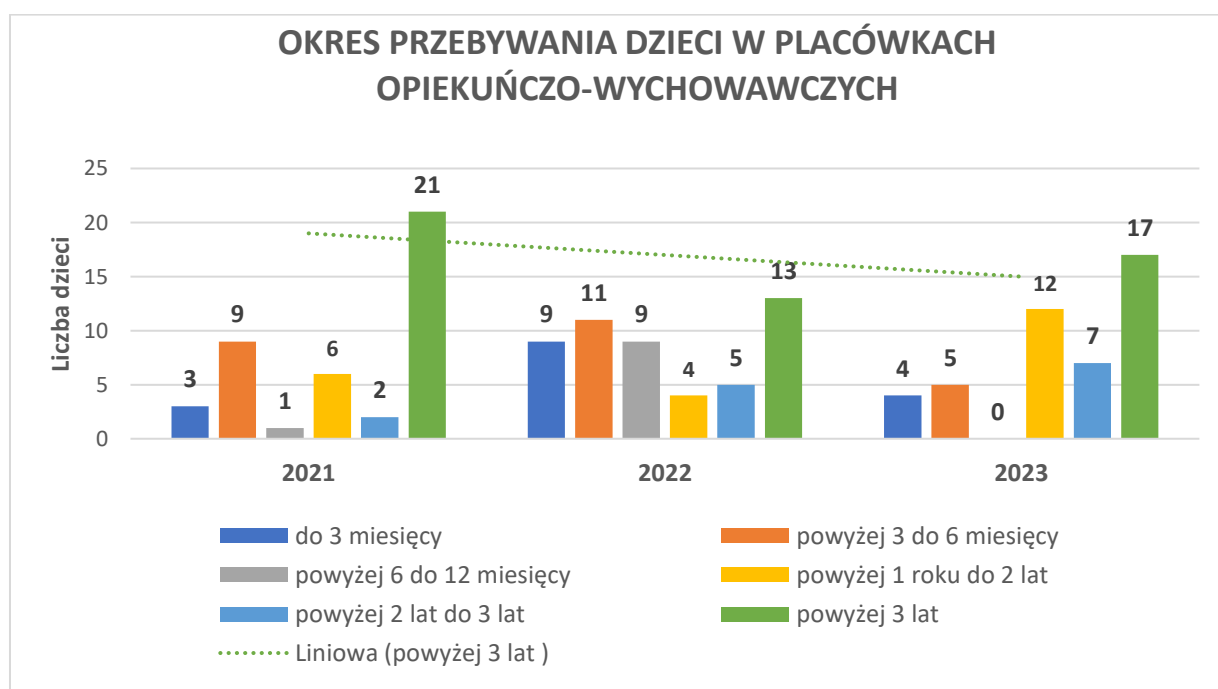
Wykres 3.2. Wiek dzieci w placówkach-opiekuńczo-wychowawczych (stan na 31 grudnia danego roku).

Z przedstawionych powyżej wykresów wynika, że największą liczbę dzieci przebywających w pieczy zastępczej na terenie powiatu otwockiego w poszczególnych latach stanowią dzieci w przedziale wiekowym od 7 do 13 lat oraz dzieci w wieku 14-17.

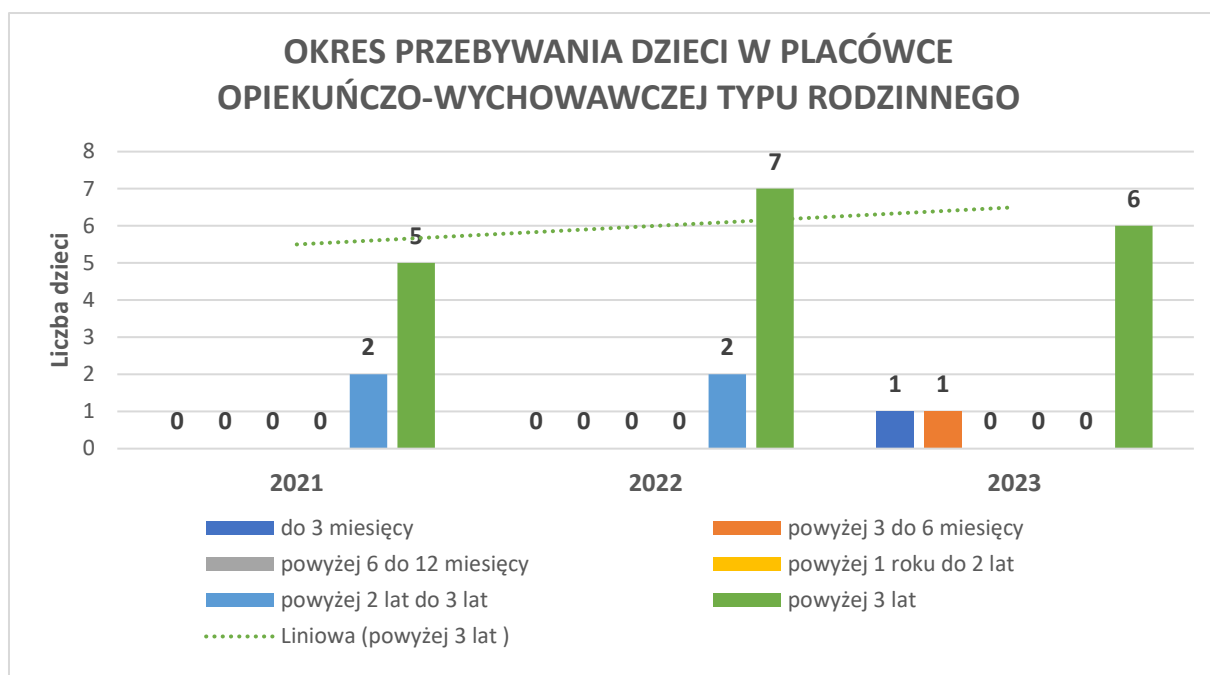
Kolejną istotną informacją, którą należy wskazać jest okres pobytu dzieci w pieczy zastępczej z podziałem na rodzinną pieczę zastępczą, placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz placówkę opiekuńczo-wychowawczą typu rodzinnego.

Wykres 4.1. Okres przebywania dzieci w rodzinach zastępczych (stan na 31 grudnia danego roku).

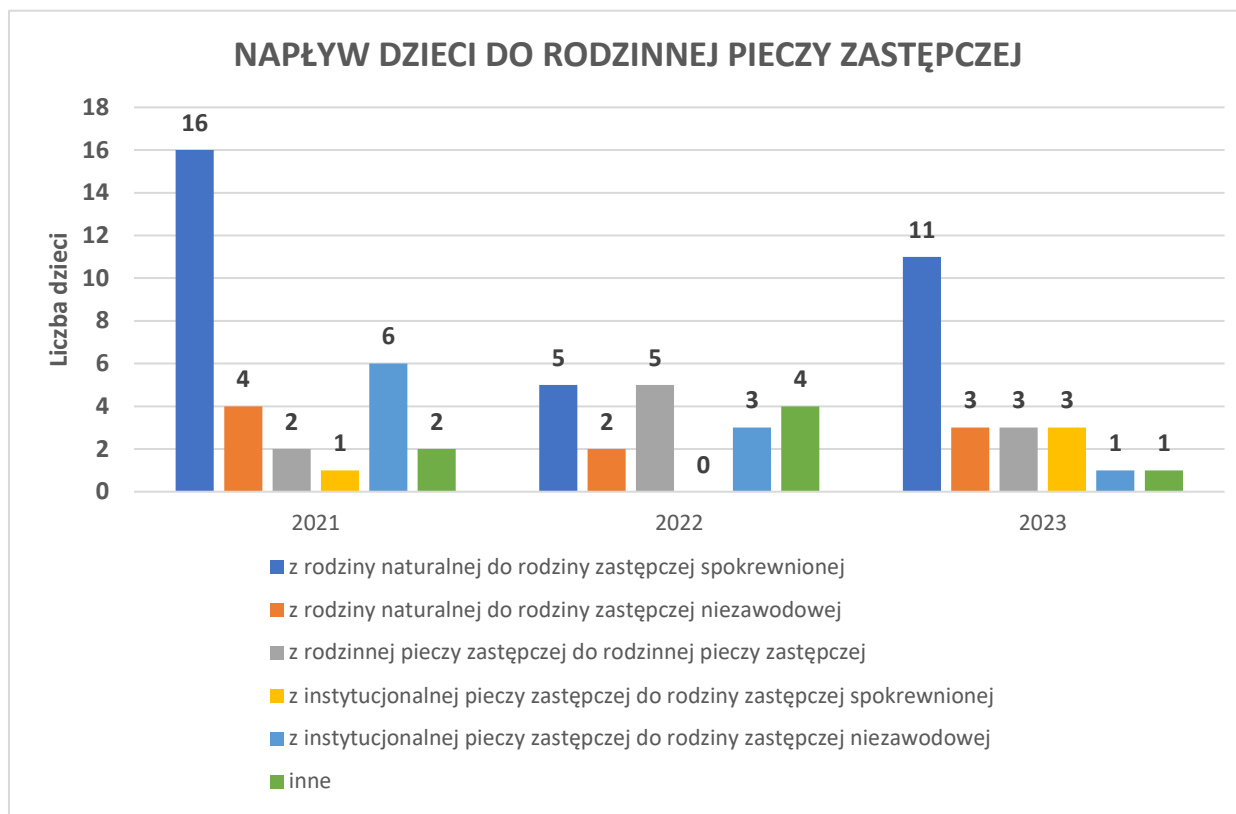
Wykres 4.2. Okres przebywania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (stan na 31 grudnia danego roku).

Wykres 4.3. Okres przebywania dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego (stan na 31 grudnia danego roku).

Przedstawione powyżej wykresy wskazują, że największą liczbę dzieci w pieczy zastępczej każdego typu stanowią dzieci, których okres przebywania wynosi powyżej 3 lat. Świadczy to o niskiej aktywności rodziców biologicznych mającej na celu podjęcie działań zmierzających do likwidacji przesłanki umieszczenia ich dzieci w systemie pieczy zastępczej i przejęcia nad nimi opieki. Ponadto dane te potwierdzają cechę charakterystyczną dla całego systemu pieczy zastępczej tj. że pobyt dzieci w pieczy zastępczej jest długoterminowy. Z danych Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej za 2022 r. wynika, że wskaźnik ponad 3-letniego pobytu dziecka w pieczy zastępczej rodzinnej dla Polski wynosi 61%. Najczęściej dzieci trafiające do pieczy zastępczej pozostają w niej do pełnoletności.

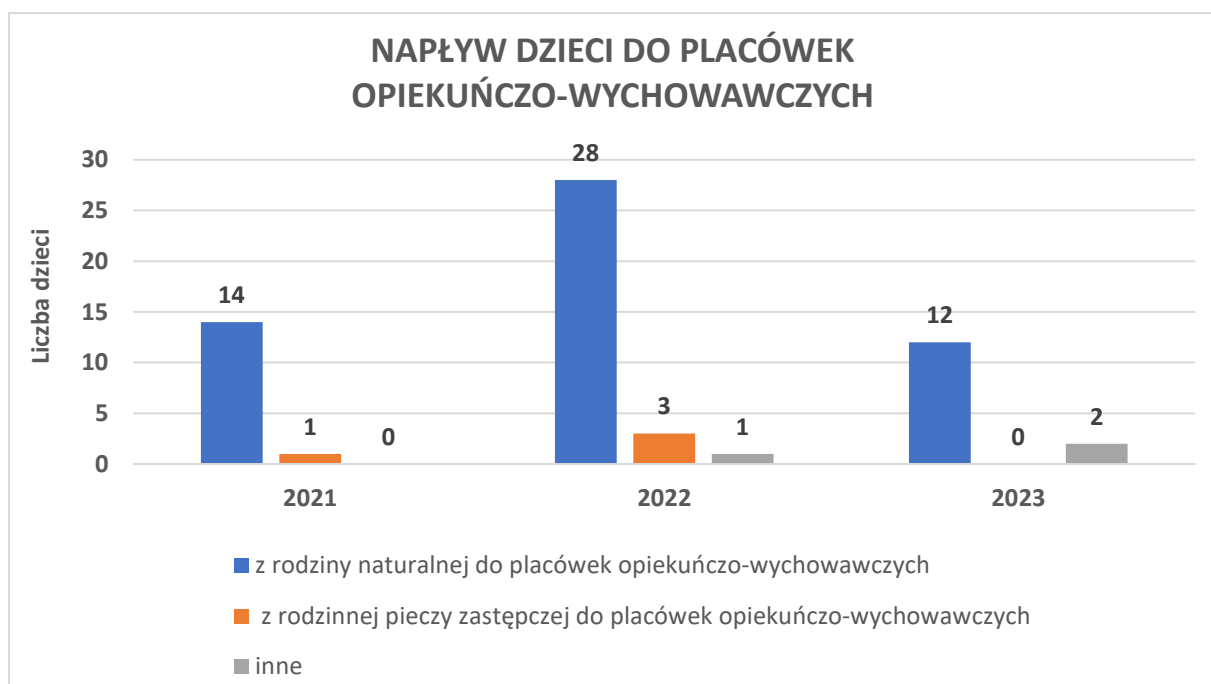
Kolejną informacją ważną dla zrozumienia funkcjonowania systemu pieczy zastępczej jest analiza napływu dzieci do poszczególnych form pieczy zastępczej.

Wykres 5.1. Napływ dzieci do rodzinnej pieczy zastępczej w poszczególnych latach.

Powyższy wykres wskazuje, że napływ dzieci z rodzin naturalnych do rodzinnej pieczy zastępczej ma zdecydowanie większą liczebność w rodzinach zastępczych spokrewnionych. Rodzinę zastępczą spokrewnioną tworzą małżonkowie lub osoby, będące wstępnymi (dziadkowie) lub rodzeństwem dziecka. Przedstawione zestawienie wskazuje również, że napływ dzieci z placówek opiekuńczo-wychowawczych do rodzin zastępczych w szczególności do rodzin zastępczych niezawodowych jak i napływ dzieci z rodzin naturalnych do rodzin zastępczych niezawodowych jest na bardzo niskim poziomie.

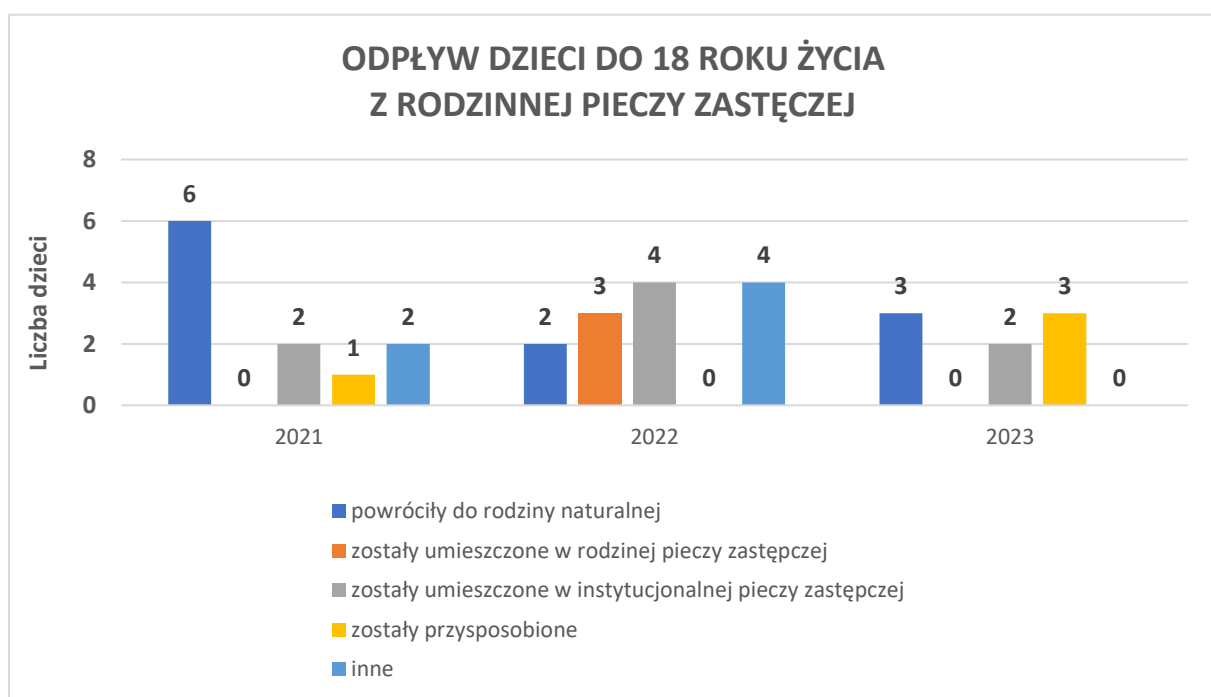
Deficyt rodzin zastępczych stanowi problem ogólnokrajowy. Więcej jest umieszczeń dzieci w pieczy zastępczej niż osób gotowych zostać rodziną zastępczą. Dlatego też wiele dzieci trafia do instytucjonalnej pieczy zastępczej, co często skutkuje umieszczeniem ponad ustawowy stan liczebny.

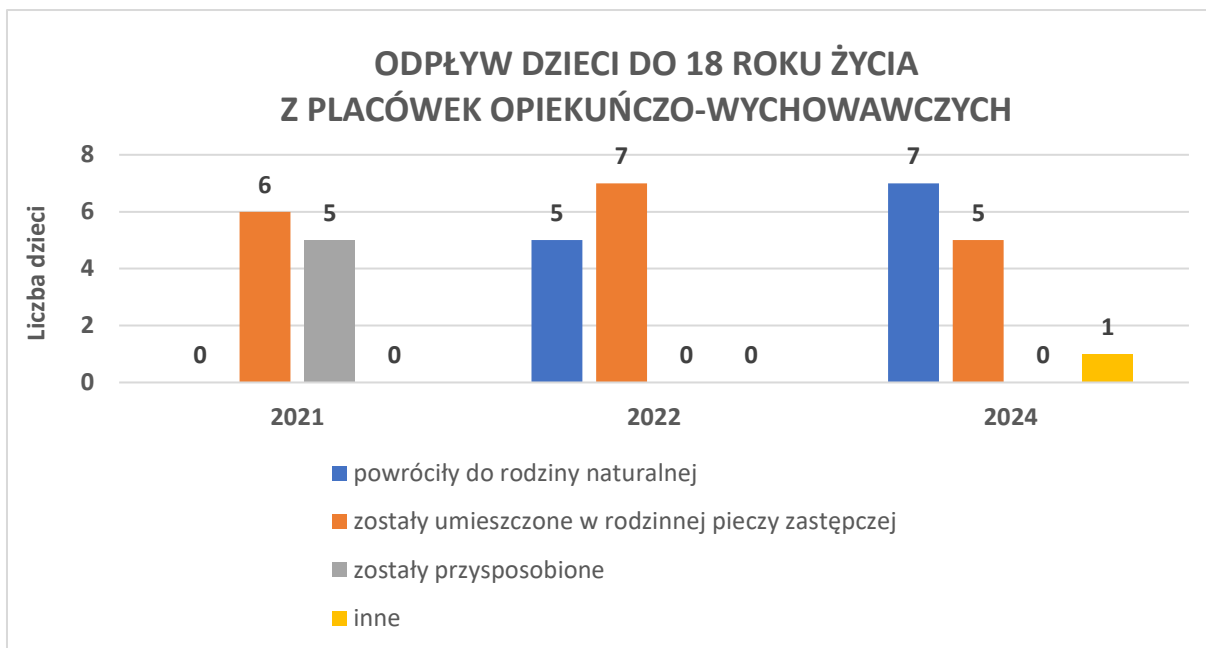
Wykres 5.2. Napływ dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych w poszczególnych latach.

Przedstawiony powyżej wykres wskazuje, że do placówek opiekuńczo-wychowawczych w pojedynczych przypadkach napływają dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej. Przyczyny powyższego miały różne podłoże i były to najczęściej trudności wychowawcze z dorastającymi dziećmi, które przerosły opiekunów zastępczych, bądź kryzys czy sytuacja rozwodowa rodziny zastępczej.

Odływ dzieci z poszczególnych form pieczy zastępczej:

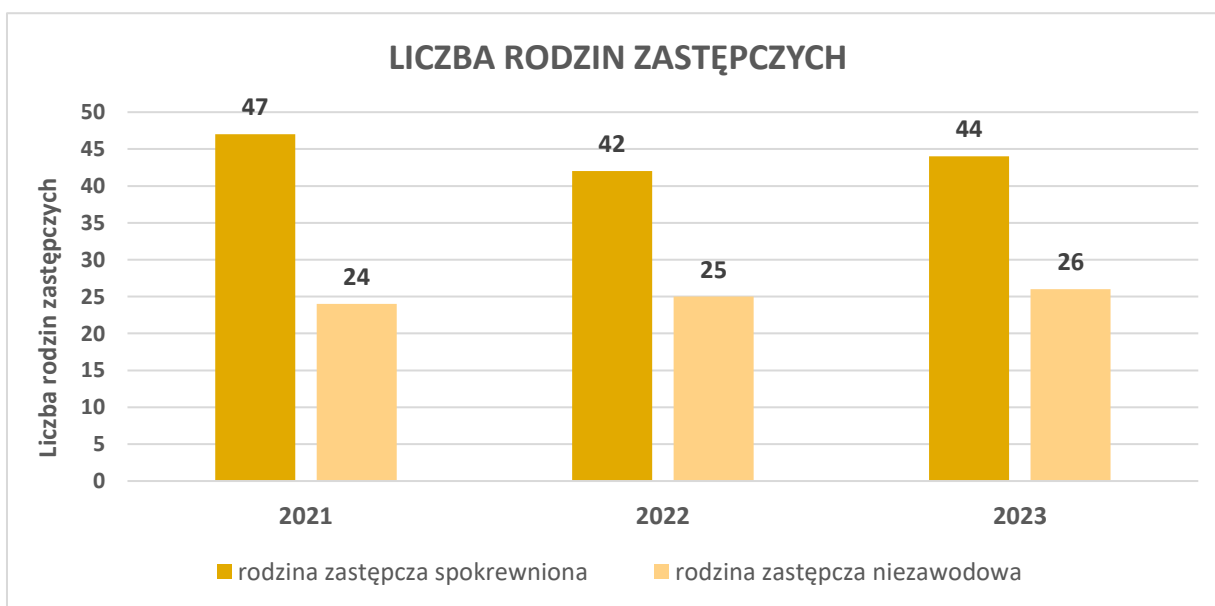
Wykres 6.1. Odływ dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej w poszczególnych latach.

Wykres 6.2. Odpływ dzieci z placówek opiekuńczo-wychowawczych w poszczególnych latach.

Z przedstawionych danych napływu i odpływu dzieci w pieczy zastępczej wyraźnie wynika, że każdego roku zdecydowanie więcej dzieci zostaje odebranych rodzicom i umieszczonych w pieczy zastępczej niż powraca pod ich opiekę lub zostaje adoptowanych, zarówno w obszarze rodzinnej pieczy zastępczej jak i placówek opiekuńczo-wychowawczych.

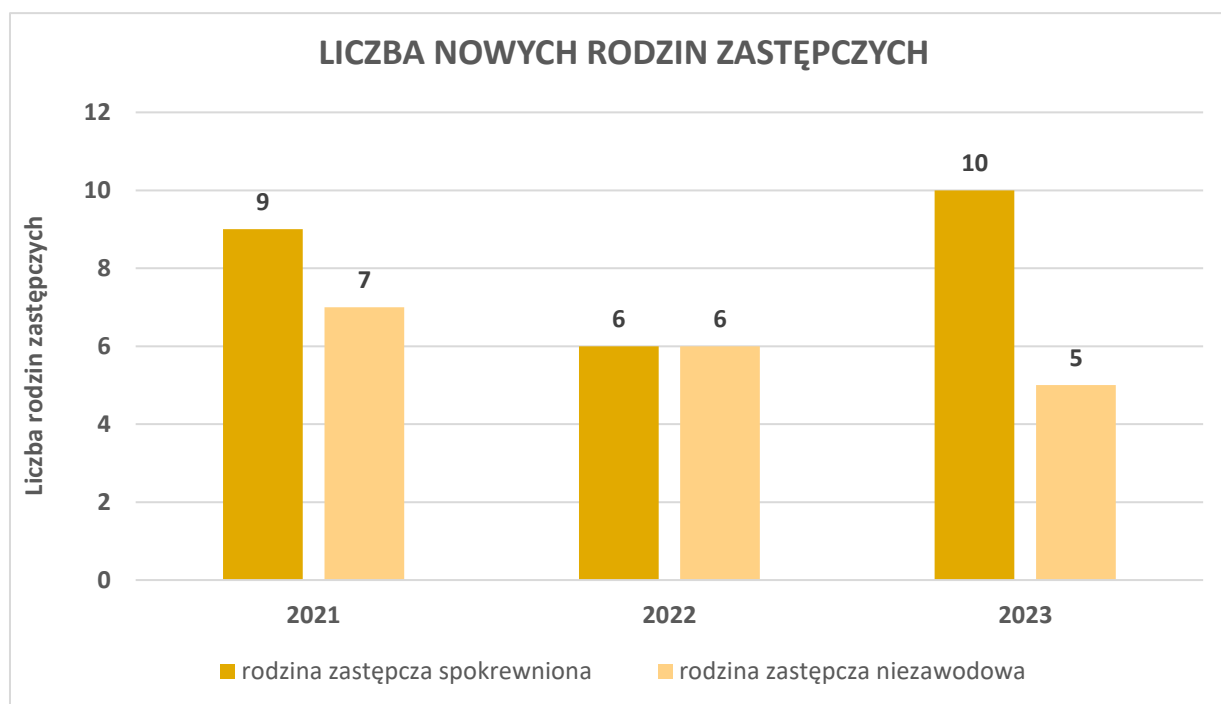
Rodzinna piecza zastępcza stanowi priorytetową formę pieczy zastępczej w stosunku do opieki instytucjonalnej. Również zgodnie z zapisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, sąd umieszcza dziecko w instytucjonalnej pieczy zastępczej dopiero wtedy, gdy nie można dziecka przekazać do rodzinnej pieczy zastępczej. W okresie podlegającym raportowaniu liczba rodzin zastępczych na terenie powiatu otwockiego przedstawiała się następująco:

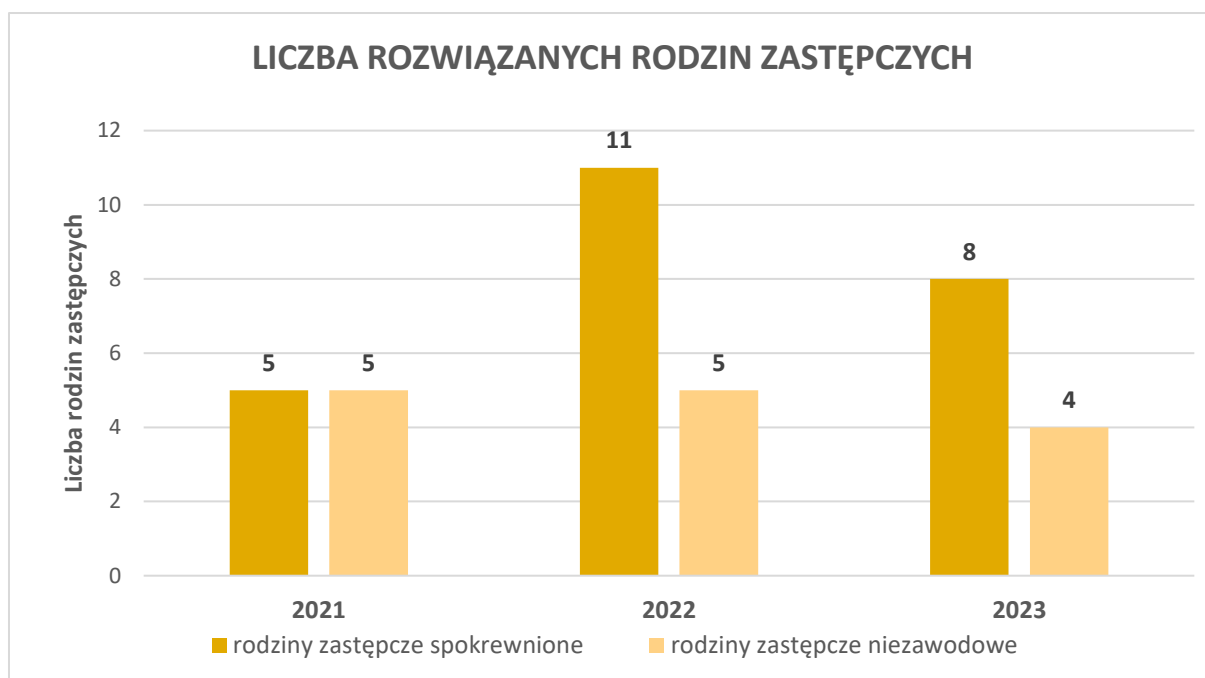
Wykres 7. Liczba rodzin zastępczych (stan na 31 grudnia danego roku).

Przedstawiony powyżej wykres wskazuje, że liczba wszystkich rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu otwockiego utrzymuje się na podobnym poziomie (w granicach 70 rodzin). Zdecydowaną większość stanowią rodziny zastępcze spokrewnione - dziadkowie, rodzeństwo umieszczonych dzieci. Należy mieć na uwadze, że każdego roku pojawiają się nowe rodziny zastępcze, a wcześniej utworzone zostają rozwiązane. Jednak nadal odczuwalne jest niskie zainteresowanie mieszkańców powiatu otwockiego tworzeniem rodzin zastępczych niezawodowych. Dodatkowo należy również zaznaczyć, że wśród funkcjonujących na terenie powiatu rodzin zastępczych niezawodowych utrzymuje się niskie zainteresowanie przekwalifikowaniem się na zawodowe formy rodzinnej pieczy zastępczej. W analizowanym okresie nie funkcjonowała żadna rodzina zastępcza zawodowa. Jednym z głównych powodów, które wybrzmiewały podczas rozmów z potencjalnymi kandydatami na rodzinę zastępczą zawodową był brak gotowości oraz obawa przed przyjęciem większej liczby dzieci.

Wspomnieć należy, że jedna z rodzin zastępczych zamieszkując na terenie powiatu otwockiego podjęła starania przekwalifikowania się w formę zawodowej rodziny zastępczej i z uwagi, iż dzieci, na których sprawowano opiekę pochodziły z terenu m. st. Warszawy, umowa o współpracy i pełnieniu funkcji rodziny zastępczej zawodowej została podpisana z m. st. Warszawa.

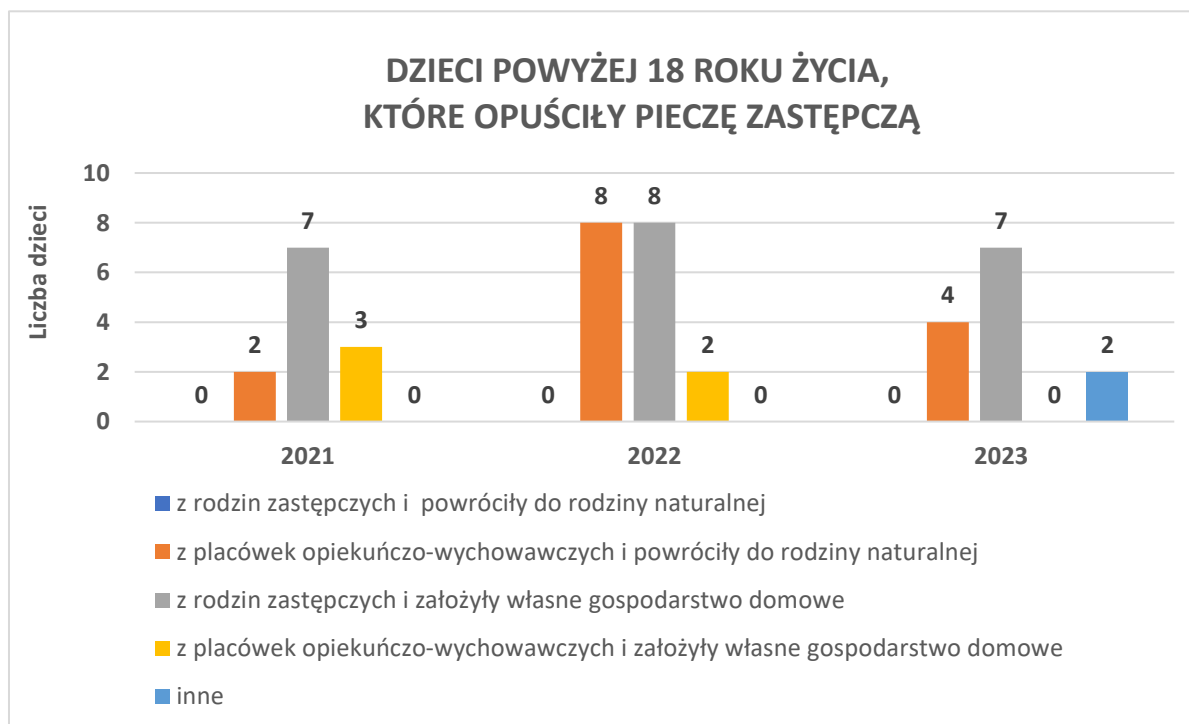
Wykres 8. Liczba nowych rodzin zastępczych powstałych w poszczególnych latach

Wykres 9. Liczba rozwiązanych rodzin zastępczych w poszczególnych latach.

Powyższy wykres wskazuje rodziny zastępcze, w których przyczyną rozwiązania było nie tylko: powrót dziecka do rodziny naturalnej, umieszczenie dziecka w innej rodzinie zastępczej, umieszczenie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, przysposobienie dziecka lub inne okoliczności, ale również osiągnięcie przez dziecko pełnoletności i rozpoczęcie procesu usamodzielnienia.

Liczba dzieci powyżej 18 roku życia, które odpłynęły z pieczy zastępczej:

Wykres 10. Liczba dzieci powyżej 18 roku życia, które opuściły pieczę zastępczą w poszczególnych latach

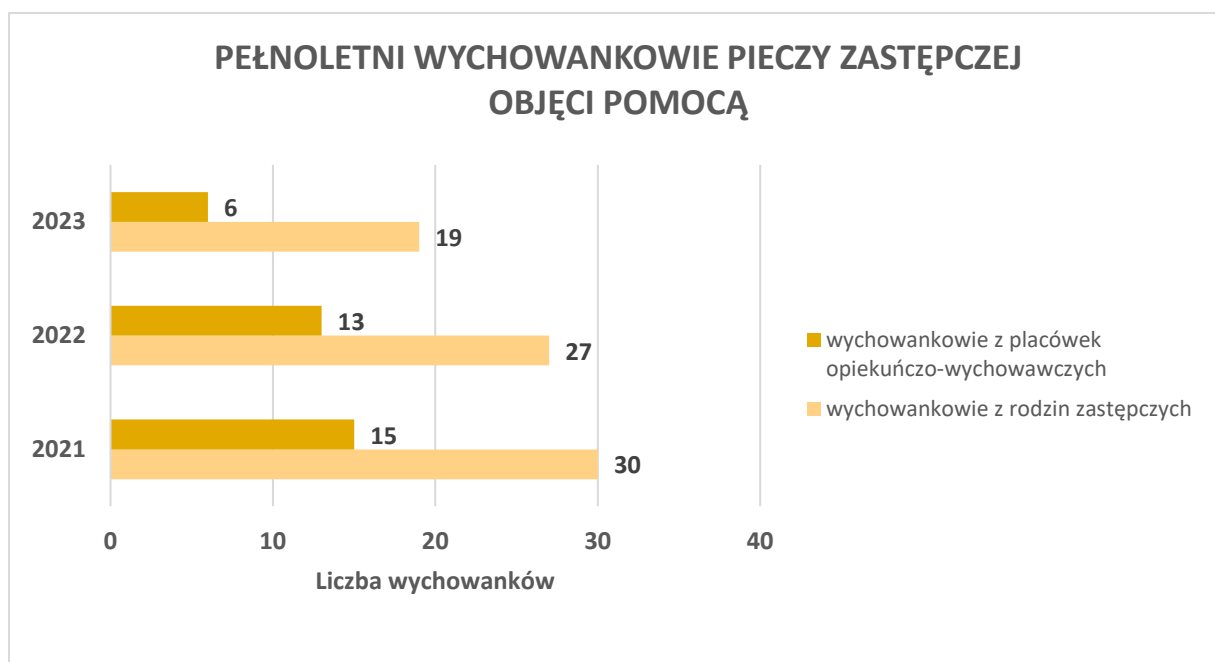
USAMODZIELNIENI WYCHOWANKOWIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Pobyt dziecka w pieczy zastępczej następuje na okres nie dłuższy niż do osiągnięcia pełnoletności. Przepisy prawa dopuszczają możliwość przebywania osoby pełnoletniej w dotychczasowej rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka i placówce opiekuńczo-wychowawczej za zgodą odpowiednio rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka, dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia, jeżeli uczy się: w szkole, na uczelni, u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego, na kursach, jeżeli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia lub legitymuje się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. W latach 2021-2023 z możliwości pozostania w dotychczasowej pieczy zastępczej po osiągnięciu pełnoletności skorzystało łącznie 7 osób z tego 6 osób pozostało w rodzinnej pieczy zastępczej, 1 osoba pozostała w placówce opiekuńczo-wychowawczej (dane na koniec grudnia każdego roku).

Osoby pełnoletnie opuszczające pieczę zastępczą po osiągnięciu pełnoletności w większości decydują się na założenie własnych gospodarstw domowych (dotyczy to osób z rodzinnej pieczy zastępczej), z kolei inna i również liczna część decyduje się na powrót do domów rodzinnych (dotyczy to osób z placówek opiekuńczo-wychowawczych). Usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej otoczeni są wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i pracownika socjalnego we współpracy z opiekunem procesu usamodzielnienia, które opiera się przede wszystkim na:

- 1) współpracy ze szkołami,
- 2) monitorowaniu postępów edukacyjnych wychowanka,
- 3) współpracy z gminami,
- 4) prowadzeniu rozmów motywujących do podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz rozwoju osobistego,
- 5) monitorowaniu realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia oraz jego modyfikacja,
- 6) pomocy w doradztwie zawodowym, pomocy w tworzeniu CV oraz listów motywacyjnych,
- 7) pomocy w poszukiwaniu zatrudnienia,
- 8) pomocy w kompletowaniu oraz wypełnianiu dokumentacji niezbędnej do złożenia wniosków o przydział lokalu z zasobów gminy,
- 9) pomocy w uzyskaniu lokalu z zasobów gmin,
- 10) informowaniu o szkoleniach czy programach skierowanych do wychowanków pieczy zastępczej,
- 11) pomocy w uzyskaniu konsultacji prawnej,
- 12) pomocy w uzyskaniu konsultacji psychologicznej bądź z innymi specjalistami,
- 13) opiniowaniu wniosków w sprawie pomocy na usamodzielnienie lub zagospodarowanie.

Liczba pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej zamieszkujących na terenie powiatu otwockiego objętych pomocą pieniężną na kontynuowanie nauki przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku w latach 2021-2023:

Wykres 1. Pełnoletni wychowankowie pieczy zastępczej objęci pomocą (stan na 31 grudnia danego roku).

Analizując dane z wykresu widać wyraźnie, że osoby usamodzielniane z rodzin zastępczych częściej korzystają z pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki i co za tym idzie mają wyższe aspiracje edukacyjne niż osoby z placówek opiekuńczo-wychowawczych. Największą przeszkodą w życiowym usamodzielnieniu osób opuszczających pieczę zastępczą w szczególności osób z placówek opiekuńczo-wychowawczych jest brak mieszkania. Dlatego jednym z głównych zadań kadry zajmującej się usamodzielnianymi wychowankami pieczy zastępczej jest pomoc w uzyskaniu mieszkań z zasobu gmin.

WSPARCIE SPECJALISTYCZNE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Z uwagi na traumatyczne przeżycia dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej, doświadczenie zaniedbań opiekuńczych, wychowawczych oraz zdrowotnych, konieczne jest udzielenie profesjonalnego wsparcia i pomocy. Jednym z zadań należących do organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest między innymi zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej a także zorganizowanie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą.

Wsparcie dla osób tworzących system rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu otwockiego realizowane było przez 7 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, 1 konsultanta ds. rozwoju dzieci i młodzieży w rodzinach zastępczych oraz 4 psychologów. Kadra pracująca z rodzinami zastępczymi i dziećmi pomagała uzyskać pomoc i wsparcie w placówkach specjalistycznych, zajmujących się profesjonalną pomocą dla dzieci doświadczających różnych traum i dysfunkcji rozwojowych oraz dla rodzin zastępczych. Pomoc prawna świadczona była poprzez informowanie o możliwości konsultacji prawnej odbywającej się w siedzibie

Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku w ramach Nieodpłatnej Pomocy Prawnej prowadzonej przez Ministerstwa Sprawiedliwości.

Dodatkowo realizowano następujące zadania:

- 1) sporządzanie diagnozy psychofizycznej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej,
- 2) konsultacje dzieci przebywających w pieczy zastępczej,
- 3) badania psychologiczne kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- 4) przygotowywanie rodzin zastępczych do przyjęcia dziecka,
- 5) badania psychologiczne funkcjonujących rodzin zastępczych,
- 6) pomoc i wsparcie osobom sprawującym rodziną pieczę zastępczą w ramach grupy wsparcia,
- 7) poradnictwo i psychoedukację dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy,
- 8) działalność diagnostyczna-konsultacyjna, wsparcie psychologiczne dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- 9) poradnictwo w zakresie zachowania i wzmacniania kompetencji rodzin zastępczych oraz przeciwdziałaniu wypaleniu zawodowemu,
- 10) udział w spotkaniach dzieci z rodziną pochodzenia,
- 11) wsparcie dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej w ramach konsultacji,
- 12) wsparcie dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w zakresie diagnostyki zaburzeń emocjonalnych i uzależnień behawioralnych dzieci w rodzinach zastępczych,
- 13) szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione,

Inne formy wsparcia dla rodzin zastępczych i dzieci w rodzinach zastępczych:

- 1) szkolenia, warsztaty dla rodzin zastępczych,
- 2) grupy wsparcia dla rodzin zastępczych,
- 3) wypłata świadczeń pieniężnych na dzieci w rodzinach zastępczych

Pozostała aktywność:

- 1) promocja rodzicielstwa zastępczego, pozyskiwanie kandydatów oraz kwalifikacja kandydatów do sprawowania funkcji rodziny zastępczej,
- 2) realizacja projektu pt. „Aktywna integracja w powiecie otwockim” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, którego celem była aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem społecznym z powiatu otwockiego i skierowany był między innymi do usamodzielniającej się młodzieży w pieczy zastępczej,
- 3) realizacja projektu pt. „Rodzinne Drogowskazy” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, skierowanego do rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym z powiatu otwockiego. Grupę uczestników projektu stanowili również rodzice dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej,
- 4) realizacja projektu pt. „Życiowe i zawodowe drogowskazy” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, którego celem było zwiększenie aktywności społeczno – zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z terenu powiatu otwockiego, poprzez realizację zindywidualizowanych usług aktywnej

integracji o charakterze społecznym i zawodowym, zwiększenie szans na zatrudnienie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zapobieganie zjawisku wykluczenia społecznego i ubóstwa. Grupę uczestników projektu stanowili również rodzice dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej,

- 5) współpraca z ośrodkami adopcyjnymi,
- 6) współpraca z organizacjami pozarządowymi (stowarzyszenie, fundacja), którzy w swoim statucie mają pomoc i wsparcie dziecku w tym dziecku umieszczonemu w rodzinie zastępczej,
- 7) konkurs plastyczny dla dzieci z okazji Świąt Bożego Narodzenia oraz Świąt Wielkanocnych,
- 8) prezenty mikołajkowe dla dzieci w pieczy zastępczej.

ŚRODKI FINANSOWE W PIECZY ZASTĘPCZEJ

Powiat otwocki dokonuje wydatków na pieczę zastępczą jak również osiąga dochody.

Podział wydatków i dochodów na poszczególne rodzaje pieczy zastępczej obrazuje poniższe zestawienie.

ZESTAWIENIE WYDATKÓW I DOCHODÓW NA PIECZĘ ZASTĘPCZĄ W LATACH 2021-2023						
Nazwa	Wydatek w 2021 r.	Dochód w 2021 r.	Wydatek w 2022 r.	Dochód w 2022 r.	Wydatek w 2023 r.	Dochód w 2023 r.
Rodzinna piecza zastępcza (rozdział 85 508)	2 517 618,87 zł	1 279 952,25 zł	2 407 733,41 zł	1 023 403,93 zł	2 379 915,53 zł	1 034 735,48 zł
Instytucjonalna piecza zastępcza (rozdział 85 510)	3 852 704,56 zł	1 811 404,43 zł	3 697 190,97 zł	1 484 725,02 zł	4 131 787,65 zł	1 473 282,30 zł
Interwencyjnym Ośrodkiem Preadopcyjnym (rozdział 85 509)	138 311,60 zł	nie dotyczy	129 016,05 zł	nie dotyczy	191 695,11 zł	nie dotyczy
ŁĄCZNIE	6 508 635,03 zł	3 091 356,68 zł	6 233 940,43 zł	2 508 128,96 zł	6 703 398,29 zł	2 508 017,78 zł

Źródło: Sprawozdania z realizacji budżetu Powiatu Otwockiego w wymienionych latach.

WNIOSKI Z ANALIZY

Na podstawie powyższej analizy można wysunąć następujące wnioski:

- 1) w powiecie otwockim na przestrzeni 3 lat zauważalny jest niewielki wzrost rodzin zastępczych niezawodowych,
- 2) w latach 2021 – 2023 żadna z rodzin zastępczych niezawodowych nie przekształciła się w rodzicielstwo zawodowe dla powiatu otwockiego,
- 3) nie zrealizowano założeń limitu zawodowych rodzin zastępczych na terenie powiatu otwockiego,
- 4) brak jest rodziny zastępczej zawodowej o charakterze pogotowia rodzinnego,
- 5) wzrosła liczba dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej, w szczególności w rodzinach zastępczych spokrewnionych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych,

- 6) liczba nowych rodzin zastępczych nie jest wystarczająca w stosunku do potrzeb związanych z ilością umieszczanych dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- 7) brak zgody rodzin zastępczych na objęcie opieką większej liczby dzieci przy przekształcenia w formę zawodową,
- 8) ze względu na brak rodzin zastępczych nastąpiło kierowanie dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- 9) ze względu na konieczność realizacji wydanych postanowień sądu nastąpiło kierowanie dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych w ponad limit określony w ustawie,
- 10) w placówkach opiekuńczo-wychowawczych umieszczane są dzieci również poniżej 10 roku życia. Młodsze dzieci umieszczane są w wyjątkowych przypadkach, o których mówi art. 95 ust. 2 ustawy lub w przypadku konieczności pilnego zabezpieczenia dziecka w pieczy,
- 11) w okresie 2021-2023 tylko niewielki odsetek dzieci przebywających w pieczy zastępczej powróciło pod opiekę rodziców biologicznych,
- 12) w okresie 2021-2023 tylko niewielki odsetek dzieci w pieczy zastępczej zostało przysposobionych,
- 13) więcej dzieci napływa do pieczy zastępczej niż z niej odpływa,
- 14) najczęstszą przyczyną umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej jest uzależnienie rodziców oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- 15) okres pobytu dzieci w pieczy zastępczej jest długo terminowy,
- 16) wskazane jest rozszerzenie oferty wsparcia specjalistycznego dla rodzin zastępczych i dzieci,
- 17) na terenie powiatu otwockiego nie funkcjonują rodziny pomocowe,
- 18) koszt utrzymania dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej jest znacznie niższy niż instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 19) najwięcej osób usamodzielnionych po opuszczeniu pieczy zastępczej zakłada własne gospodarstwa domowe i w przeważającej części są to wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej,
- 20) potrzebą wsparcia dla wychowanków pieczy zastępczej jest uzyskanie mieszkania.

ANALIZA SWOT

Analizę SWOT jest metodą, która pozwoli na wskazanie zarówno mocnych jak i słabych stron funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie otwockim, jak również szanse i zagrożenia, które mogą wystąpić w obszarze działania.

Mocne strony	Słabe strony
➤ zaplecze w postaci doświadczonej, wykwalifikowanej i podnoszącej swoje kompetencje kadry organizatora pieczy zastępczej, tj. koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, konsultanta do spraw rozwoju dzieci i młodzieży w rodzinach zastępczych, psychologów, ➤ udział w szkoleniach dla pracowników pieczy zastępczej, ➤ promowanie idei rodzicielstwa zastępczego, ➤ organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych oraz szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze, ➤ cykliczne grupy wsparcia dla rodzin zastępczych, ➤ udzielanie wsparcia i pomocy pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej w procesie usamodzielnienia, ➤ włączanie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej do udziału w różnych programach doskonalących umiejętności społeczne i zawodowe, ➤ stała i efektywna współpraca z sądami, ośrodkami pomocy społecznej, placówkami oświatowymi, policją, ośrodkami adopcyjnymi, ➤ znajomość lokalnych potrzeb w zakresie pomocy społecznej,	➤ zbyt mała liczba kandydatów na rodziny zastępcze, ➤ brak chęci w rodzinach zastępczych do przyjęcia większej liczby dzieci, ➤ brak rodziny zastępczej zawodowej o charakterze pogotowia rodzinnego, ➤ brak rodziny zastępczej zawodowej, ➤ brak rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej, ➤ brak rodzinnego domu dziecka, ➤ brak kandydatów na rodzinę pomocową, brak wolontariuszy do pieczy zastępczej, ➤ niewystarczająca liczba miejsc zabezpieczających potrzeby dzieci wymagających umieszczenia w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, ➤ brak mieszkań dla usamodzielniającej się młodzieży pieczy zastępczej, ➤ brak mieszkania chronionego dla usamodzielniającej się młodzieży pieczy zastępczej, ➤ mała liczba dzieci powracających pod opiekę rodziców biologicznych, ➤ występowanie patologii społecznych: uzależnienia, syndrom wyuczonej bezradności, bierność, co przyczynia się często do umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, ➤ brak w rodzinach zastępczych, gotowości do przysposobienia dziecka wolnego prawnie,

➤ wsparcie psychologiczne i prawne dla mieszkańców powiatu, ➤ funkcjonowanie placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, ➤ funkcjonowanie 3 placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego o liczbie miejsc 42, ➤ dobre warunki lokalowe Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku do organizowania szkoleń, warsztatów.	➤ niska aktywność rodzin zastępczych w organizowanych przedsięwzięciach (szkolenia, warsztaty, grupy wsparcia, imprezy okolicznościowe, itp.), ➤ niechęć rodzin zastępczych do korzystania z poradnictwa specjalistycznego oraz innych form wsparcia, ➤ powrót osób pełnoletnich opuszczających pieczę zastępczą do środowiska rodzinnego, ➤ brak pedagoga, terapeuty w kadrze pieczy zastępczej.
Szanse	Zagrożenie
➤ identyfikacja działań promujących rodzicielstwo zastępcze, ➤ wykorzystanie, mediów społecznościowych do kampanii promującej rodzicielstwo zastępcze, ➤ pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze, ➤ cykliczne szkolenia dla istniejących rodzin zastępczych i kadry organizatora pieczy zastępczej, ➤ współpraca między powiatami w przedmiocie pieczy zastępczej, ➤ pozyskiwanie środków finansowych z zewnątrz na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego, ➤ udział w programach promujących pieczę zastępczą, ➤ praca z rodziną biologiczną podejmowana we współpracy z instytucjami i urzędami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, ➤ utworzenie rodziny zastępczej zawodowej,	➤ mała liczba zgłoszeń kandydatów gotowych podjęcia się funkcji rodziny zastępczej, ➤ brak chętnych do przekształcenia się w rodzinę zastępczą zawodową, ➤ brak gotowości u rodzin zastępczych do przyjęcia rodzeństwa w tym rodzeństwa liczne, ➤ niewystarczająca liczba miejsc w funkcjonujących placówkach opiekuńczo wychowawczych, ➤ pogłębiające się trudności wychowawcze z dziećmi w pieczy zastępczej, ➤ wypalenie zawodowe rodzin zastępczych, ➤ brak pozytywnych wzorców wychowawczy w rodzinach naturalnych, ➤ niewystarczające kompetencje rodzicielskie, umiejętności wychowawcze i uzależnienia rodziców biologicznych,

➤ poszerzenie kadry organizatora pieczy zastępczej o pedagoga i terapeutę, ➤ wzmocnienie kompetencji społecznych i zawodowych osób pełnoletnich opuszczających pieczę zastępczą.	➤ brak współpracy ze strony rodziców biologicznych mającej na celu powrót dzieci pod ich opiekę, ➤ niska motywacja adopcyjna u osób pełniących funkcje rodziny zastępczej, ➤ zwiększenie nakładów finansowych w rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej.
---	---

CEL I ZADANIA PROGRAMU NA LATA 2025-2027

Powiat otwocki stale podejmuje działania na rzecz rozwoju systemu pieczy zastępczej, zgodnie z założeniami ustawy i potrzebami, w tym działania mające na celu rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej, deinstytucjonalizację pieczy zastępczej z uwzględnieniem realnych możliwości wynikający z konieczności zapewnienia opieki dzieciom jej pozbawionym oraz dostosowanie wsparcia do indywidualnych potrzeb rodzin zastępczych, dzieci w pieczy zastępczej i pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.

Dążenie ustawodawcy do deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej ma za zadanie zapewnienie dzieciom rozwoju i wychowania w warunkach rodzinnych. W ramach tego procesu zakładane jest odejście od opieki nad dziećmi w pieczy instytucjonalnej dla opieki w warunkach rodzinnych form pieczy zastępczej. Jakkolwiek, co do zasady kierunek tych zmian, należy uznać za słuszny, to nie można jednak pominąć faktu, że różnorodność form sprawowania pieczy zastępczej służy lepszemu zapewnieniu opieki nad dziećmi z różnymi deficytami czy potrzebami rozwojowymi. Rodziny zastępcze nie zawsze mają gotowość i nie zawsze są w stanie odpowiednio sprawować opiekę nad dziećmi zagrożonymi demoralizacją czy z niepełnosprawnościami. Rodzinę zastępczą tworzą osoby mające motywację i predyspozycje do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz posiadające odpowiednie warunki do opieki i wychowania dziecka. Często jednak nie jest to powiązane z jej wykształceniem i umiejętnościami radzenia sobie z traumami dziecka, zaburzeniami rozwojowymi, trudnościami wychowawczymi czy niepełnosprawnościami. Dlatego też wskazane jest systematyczne i specjalistyczne wspieranie funkcjonujących rodzin zastępczych,

Dotychczasowe doświadczenia pokazują, że system pieczy zastępczej zmagają się z niedoborem miejsc w rodzinnych formach pieczy zastępczej co ma konsekwencję w kierowaniu dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej. Oczywiście każdorazowo o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej, czy to w rodzinnej czy w instytucjonalnej decyduje sąd, a funkcjonujący na terenie powiatu otwockiego mieszany system pieczy zastępczej pozwala odpowiedź na potrzeby i umożliwia efektywne zapewnienie opieki wszystkim dzieciom kierowanym do pieczy zastępczej.

Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej zarówno rodzinnej jak i instytucjonalnej wymagają wielotorowych oddziaływań specjalistycznych niezbędnych do poprawnego funkcjonowania i rozwoju, co z kolei wymusza na organizatorze pieczy zastępczej zapewnienie specjalistycznej pomocy oraz konieczności poszerzania wiedzy przez kadrę pieczy zastępczej.

Reasumując: celem głównym Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Otwockim na lata 2025-2027 będzie skuteczny rozwój systemu pieczy zastępczej z ukierunkowaniem na tworzenie rodzinnych form opieki nad dzieckiem. Cel ten będzie realizowany poprzez:

1. Promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej,
2. Rozwój istniejących form rodzinnej pieczy zastępczej,
3. Wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej,
4. Standaryzacja w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej,
5. Działania na rzecz rodziców biologicznych w celu powrotu dziecka do środowiska rodzinnego,
6. Podnoszenie jakości świadczonych usług w zakresie pieczy zastępczej oraz profesjonalizacja kadry pieczy zastępczej.

PLAN ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE OTWOCKIM NA LATA 2025-2027

Cele szczegółowe	Sposób realizacji	Termin realizacji	Wskaźniki	Realizatorzy/partnerzy	Źródła finansowania
Promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej	prorowadzenie kampanii na temat rodzicielstwa zastępczego w mediach społecznościowych, mediach lokalnych	na bieżąco	liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych	PCPR – organizator pieczy zastępczej, Starostwo Powiatowe w Otwocku, organizacje pozarządowe, urzędy gmin, media lokalne, ośrodki adopcyjne, szkoły, parafie	środki własne powiatu, środki z budżetu państwa, środki unijne, środki pozabudżetowe pozyskane z innych źródeł
	współpraca z instytucjami i organizacjami na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego		liczba nowych, rodzin zastępczych		
	kwalifikowanie i szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej				
Rozwój istniejących form rodzinnej pieczy zastępczej	organizowanie warsztatów, szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzenie grup wsparcia, organizowanie spotkań integracyjnych lub okolicznościowych	na bieżąco, w zależności od potrzeb	liczba szkoleń, liczba grup wsparcia, liczba spotkań, liczba osób korzystających ze specjalistycznego poradnictwa	PCPR - organizator pieczy zastępczej, organizacje pozarządowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, specjaliści, podmioty	

	prowadzenie poradnictwa specjalistycznego dla rodzin zastępczych – dostęp do pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, terapeutycznej, rodzinnej, socjalnej			lecnicze, ośrodki szkoleniowe, sąd rodzinny, ośrodki adopcyjne	
	warsztaty, szkolenia tematyczne dla dzieci i młodzieży w rodzinach zastępczych				
	aktywności integracyjne i imprezy okolicznościowe dla dzieci i młodzieży w rodzinach zastępczych				
	wspieranie rodzin zastępczych poprzez pomoc wolontariuszy oraz wsparcie rodzin zastępczych poprzez pomoc rodziny pomocowej		liczba rodzin objętych pomocą wolontariuszy, liczba rodzin pomocowych		

	zapewnienie rodzinom zastępczym opieki koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej lub pracownika organizatora pieczy zastępczej		liczba rodzin objętych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej lub pracownika organizatora pieczy zastępczej		
	prowadzenie poradnictwa diagnostyczno-konsultacyjnego dla dzieci w pieczy zastępczej oraz działań wspierających rozwój dzieci		liczba przeprowadzonych diagnoz, liczba przeprowadzonych działań		
	dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej oraz oceny rodziny zastępczej	zgodnie z zapisami ustawy	liczba okresowych ocen sytuacji dzieci, liczba ocen rodzin zastępczych		
	podejmowanie działań zmierzających do skrócenia okresu pobytu dzieci w pieczy zastępczej	na bieżąco	liczba dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej		
	motywowanie rodzin zastępczych niezawodowych do przekształcenia się w rodziny zastępcze zawodowe		liczba zawartych umów na rodzinę zastępczą zawodową		

	zgłoszenie dzieci z regulowaną sytuacją prawną do ośrodków adopcyjnych w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających		liczba dzieci zgłoszonych do przysposobienia lub przysposobionych		
	wypłata świadczeń pieniężnych dla rodzin zastępczych	zgodnie z zapisami ustawy	liczba wypłaconych świadczeń		
	wytaczanie na rzecz dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej powództwa o zasądzenie alimentów		liczba złożonych pozwów		
Wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej	włączania opiekunów procesu usamodzielnienia do współpracy na rzecz wsparcia pełnoletniego wychowanka pieczy zastępczej,	na bieżąco	liczba opiekunów procesu usamodzielnienia, liczba pełnoletnich wychowanków objętych wsparciem	PCPR - organizator pieczy zastępczej, opiekunowie procesu usamodzielnienia, organizacje pozarządowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, specjaliści, podmioty lecznicze, ośrodki szkoleniowe, urzędy gmin, urząd pracy, agencje pracy	środki własne powiatu, środki z budżetu państwa, środki unijne, środki pozabudżetowe pozyskane z innych źródeł
	pomoc w opracowywaniu indywidualnych programów usamodzielnienia, ich monitorowanie, realizacja oraz aktualizacja				
	wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, pracownika socjalnego				

	zapewnienie dostępu do specjalistycznego wsparcia - poradnictwo prawne, psychologiczne, pedagogiczne, socjalne	na bieżąco, zgodnie ze zgłoszonymi potrzebami	liczba konsultacji, spotkań		
	udział w programach, szkoleniach, warsztatach, kursach podnoszących kompetencje i kwalifikacje		liczba programów, szkoleń, warsztatów, kursów		
	wspieranie wychowanków w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych		liczba złożonych wniosków		
	wypłacanie świadczeń dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej	zgodnie z zapisami ustawy	liczba wypłaconych świadczeń		
Standaryzacja w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej	utrzymanie standardu w liczbie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	na bieżąco	liczba umieszczonych dzieci	PCPR - organizator pieczy zastępczej, koordynatorzy i wychowawcy placówek opiekuńczo-wychowawczych, ośrodki pomocy społecznej, urzędy gmin, sądy, kuratorzy,	środki własne powiatu, środki z budżetu państwa, środki unijne, środki pozabudżetowe pozyskane z innych źródeł
	zabezpieczenia miejsc dla dzieci pochodzących z terenu powiatu otwockiego				

	dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	zgodnie z zapisami ustawy	liczba przeprowadzonych ocen	organizacje pozarządowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, placówki oświatowe, specjaliści, podmioty lecznicze opiekunowie procesu usamodzielnienia	
	podejmowanie działań zmierzających do skrócenia okresu pobytu dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	na bieżąco	liczba dzieci opuszczających placówki		
	intensyfikacja współpracy placówek z asystentami rodziny, pracownikami socjalnymi z gmin, ośrodkami adopcyjnymi i innymi służbami		liczba wspólnych działań, liczba dzieci opuszczających placówki		
	zapewnienie rodzicom biologicznym skorzystania z poradnictwa psychologicznego, prawnego, pedagogicznego	na bieżąco, zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami	liczba rodzin, liczba spotkań		

	nieumieszczenie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych dzieci ponad limit (za wyjątkiem sytuacji zagrożenie zdrowia i życia, łączenia rodzeństwa)	na bieżąco	liczba dzieci		
	nieumieszczanie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych dzieci poniżej 10 roku życia (za wyjątkiem sytuacji zagrożenie zdrowia i życia, łączenia rodzeństwa)	na bieżąco	liczba dzieci		
	zwiększenie opieki specjalistów nad dziećmi w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (psycholog, psychoterapeuta, psychiatra)	na bieżąco, zgodnie ze zgłoszonymi potrzebami	liczba udzielanych porad		
	zintensyfikowanie działań, mających na celu by pełnoletni wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych nie wracali do dysfunkcyjnych środowisk rodzinnych		liczba wychowanków, którym udzielono wsparcia,		

Działania na rzecz rodziców biologicznych w celu powrotu dziecka do środowiska rodzinnego	nawiązywanie do podtrzymywania kontaktów między dziećmi w pieczy zastępczej i ich rodzicami biologicznymi	na bieżąco, zgodni ze zgłoszonymi potrzebami	liczba spotkań	PCPR - organizator pieczy zastępczej, koordynatorzy i wychowawcy placówek opiekuńczo-wychowawczych, ośrodki pomocy społecznej, urzędy gmin, sądy, kuratorzy, organizacje pozarządowe, specjaliści, podmioty lecznicze	środki własne powiatu, środki z budżetu państwa, środki unijne, środki pozabudżetowe pozyskane z innych źródeł
	zapewnienie rodzicom biologicznym poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego		liczba osób		
	szkolenia, warsztaty, programy podnoszące kompetencje opiekuńczo-wychowawcze rodziców biologicznych				
	stała współpraca z ośrodkami pomocy społecznej na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej	na bieżąco	liczba sporządzonym planów pomocy dziecku w pieczy zastępczej		

Podnoszenie jakości świadczonych usług w zakresie pieczy zastępczej oraz profesjonalizacja kadry pieczy zastępczej	stałe spotkania Zespołu do spraw rodzinnej pieczy zastępczej	na bieżąco, zgodnie ze zgłoszonymi potrzebami	liczba spotkań	PCPR - organizator pieczy zastępczej, organizacje pozarządowe, specjaliści, podmioty szkoleniowe	środki własne powiatu, środki z budżetu państwa, środki unijne, środki pozabudżetowe pozyskane z innych źródeł
	organizowanie warsztatów, szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzenie grup wsparcia, organizowanie spotkań integracyjnych lub okolicznościowych		liczba szkoleń, warsztatów		
	rozszerzenie oferty poradnictwa specjalistycznego o pomoc pedagogiczną i terapeutyczną,		liczba konsultacji		
	udział i realizacja programów skierowanych do pieczy zastępczej	na bieżąco	liczba programów		
	zapewnienie liczby koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej odpowiednio do liczby funkcjonujących rodzin zastępczych		liczba koordynatorów		
	udział w szkoleniach, warsztatach, konferencjach, superwizji kadry pieczy zastępczej	na bieżąco, zgodnie ze zgłoszonymi potrzebami	liczba szkoleń, warsztatów, superwizji		

Inne	zwiększenie wydatków finansowych w rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej	na bieżąco	budżet Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku	Starostwo Powiatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, inne podmioty, organizacje pozarządowe	środki własne powiatu, środki z budżetu państwa, środki unijne, środki pozabudżetowe pozyskane z innych źródeł
------	---	------------	--	--	--

ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do:

- 1) kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, rodziny zastępczej zawodowej oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka,
- 2) osób pełniących funkcję rodzin zastępczych,
- 3) pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej w procesie usamodzielnienia,
- 4) dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- 5) rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- 6) kadry organizatora pieczy zastępczej i placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- 7) przedstawicieli jednostek pomocy społecznej (pracownicy socjalni, asystenci rodziny), sądów rodzinnych, placówek oświatowych oraz medycznych,
- 8) przedstawicieli organizacji pozarządowych działających w obszarze wspierania pieczy zastępczej.

ZAMIERZONE EFEKTY

W ramach programu przewiduje się:

- 1) wzrost liczby osób zainteresowanych rodzicielstwem zastępczym,
- 2) pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- 3) wzmocnienie istniejących rodzin zastępczych poprzez podniesienie ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych,
- 4) zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy,
- 5) zwiększenie liczby rodzin zastępczych zawodowych,
- 6) skrócenie okresu pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 7) wzrost liczby dzieci powracających do rodzin naturalnych bądź kierowanych do adopcji,
- 8) pomoc pełnoletnim wychowankom w procesie usamodzielnienia,
- 9) podniesienie wiedzy i umiejętności wśród kadr współpracujących w obszarze pomocy rodzinie i dziecku,
- 10) zmniejszenie liczby dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- 11) rozwój wolontariatu na rzecz pieczy zastępczej.

LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH

Zgodnie z art. 180 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej podstawowym wymogiem formalnym programu jest ustalenie corocznego limitu rodzin zastępczych zawodowych:

Zakłada się, że w okresie obowiązywania programu powstaną:

- w 2025 r. - 1 rodzina zastępcza zawodowa
- w 2026 r. - 1 rodzina zastępcza zawodowa
- w 2027 r. - 1 rodzina zastępcza zawodowa

Przedstawiony powyżej limit rodzin zastępczych zawodowych określony został na podstawie dotychczasowych rozmów z istniejącymi rodzinami zastępczymi oraz oceny dotychczasowego sprawowania funkcji wobec dzieci przebywających w rodzinie zastępczej i współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku. Przekształcenie rodziny zastępczej niezawodowej w rodzinę zastępczą zawodową jest procesem długotrwałym i zależy od różnych czynników. Należy podkreślić, że Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku będzie czyniło wszelkie starania, aby w każdym roku pozyskać choć jedną planowaną rodzinę zastępczą zawodową i na koniec roku 2027 r. dojść do stanu 3 rodzin zastępczych zawodowych. Jednak, jeżeli nie będzie chętnych rodzin do przekwalifikowania się

bądź spełniających warunki do pełnienia funkcji rodzin zastępczych zawodowych, rodziny zastępcze zawodowe nie powstaną.

MONITORING I EWOLUCJA

Monitoring i ewolucja Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Otwockim na lata 2025-2027 będzie polegał na zbieraniu i weryfikacji danych dotyczących realizacji zadań w ramach programu przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku.

Realizacja programu będzie podlegała corocznemu monitoringowi polegającemu na ocenie stopnia realizacji poszczególnych zadań, ocenie nowych wyzwań i zagrożeń oraz aktualizacji programu z uwzględnieniem występujących potrzeb.

Wskaźnikami realizacji programu będą następujące dane:

- 1) liczba działań promujących ideę rodzicielstwa zastępczego,
- 2) liczba kandydatów na rodzinę zastępczą,
- 3) liczba utworzonych rodzin zastępczych,
- 4) liczba specjalistycznych porad udzielonych rodzinom zastępczym,
- 5) liczba porad udzielonych rodzicom biologicznym,
- 6) liczba przeprowadzonych szkoleń, warsztatów, grup wsparcia, spotkań integracyjnych i okolicznościowych dla rodzin zastępczych,
- 7) liczba przekształconych rodzin zastępczych,
- 8) liczba warsztatów, szkoleń i innych aktywności dla dzieci w pieczy zastępczej,
- 9) liczba dzieci opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- 10) liczba przeprowadzonych szkoleń, warsztatów oraz innych form wsparcia dla kadry pieczy zastępczej.

Wskaźniki realizacji przyjętych celów w programie będą przedstawiane Zarządowi Powiatu Otwockiego w rocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku a także poprzez sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji. Zabrane dane będą corocznie analizowane i w zależności od pojawiających się potrzeb oraz możliwości finansowych w zakresie pieczy zastępczej będzie dokonywana jego modyfikacja.

Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Otwocku

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.) do zadań własnych powiatu należy m.in. opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz limit rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy, uwzględniający założenia wynikające z planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, konieczność zapewnienia dzieciom z terenu powiatu rodzinnej pieczy zastępczej oraz ograniczanie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Zakłada się, że realizacja programu zwiększy zasoby Powiatu Otwockiego w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej oraz ograniczy umieszczania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Przewodnicząca Rady

Grażyna Kilbach